

PASSAR A L'ALTRE VESSANT

Voldria aventurar-me i, saltant la carena,
passar a l'altre vessant,
en el qual la nostra fe ha de viure
abans de poder de nou parlar de Déu.
Allà es troba ara la vida,
i no ja en aquest costat a on estem.
Ens cal anar-hi,
deixant les valls dels nostres pares,
doncs els vivents ara hi són allà.

I de Déu, almenys sé que
si ell vingués avui, si ell vingués demà,
allà hi aniria.

Ens cal començar per viure
ja fragmentàriament
algunes de les experiències característiques
de la nova manera de viure.

Ens cal començar per viure
fragmentàriament

les diverses experiències sobre la mort.

Ignorem encara quina serà la nova concepció
i quina serà la nova pràctica de relacionar
la vida i la mort.

Només sabem que serà diferent
de com avui ho fem.

I més encara quan la mort
és un tema que no dominem.

Jo m'he aferrat a tot allò que forma part del meu món:

- d'aquest món en el qual jo intento ser cristià, en el qual provo d'escoltar el Déu de Jesucrist, de deixar actuar el seu Esperit.
- d'aquest món en el qual jo intento escoltar la mort, escoltar el brogit del flux i reflux que ella manté amb la vida (va i ve amb la vida).
- d'aquest món en el qual jo tinc por de la mort, en el qual jo intento no deixar-me arrossegar per aquesta por.

Intento no buscar a dominar la mort,
intento fer silenci.

Intento escoltar la mort,
intento respectar-la.

De la mort, què és el que jo en sé?
Crec que tinc alguna cosa a dir sobre la mort:
he rebut,
com psicoanalista, com teòleg, com sacerdot,
la por que la mort inspira a alguns cristians
i també he pogut copsar la manera
com aquests utilitzen la seva fe
en la resurrecció per a negar la mort
i per a domesticar la por que la mort provoca.

Havia expressat les meves dificultats
sobre la resurrecció,
quan vaig ser fuetejat,
de ple i de moltes maneres, fins i tot amb odi,
per aquesta por de la mort.

Em vaig quedar com apallissat,
atonyinat, sufocat, colgat.

Conec la por que ella inspira
a alguns creients
i sé com ella arriba a deformatar
la fe d'aquests a la resurrecció
i, més radicalment, la seva fe en Déu.

La meva situació era ben particular.
No era la d'aquells homes i dones que,
conscients del paper que la por de la mort
juga a tota fe religiosa,
han decidit de no creure ja més
i de negociar d'una altra manera
les incògnites que aquesta por suscita
inevitablement a tot ésser humà.

Jo n'era també ben conscient
d'aquesta por i havia també decidit
de negociar d'una altra manera
aquestes incògnites;
però no vaig deixar de creure.

Tanmateix la fe en la resurrecció
m'havia semblat tan condicionada
per aquesta por
que, després d'una etapa,
vaig arribar a una posició molt més radical:

jo ja no hi creia a la resurrecció,

jo ja no hi creia a la vida eterna.

Però, i aquí radicava la meva originalitat,
jo continuava creient en el Déu de Jesucrist
i en aquest mateix Jesucrist,
i en altres coses menys importants
però no sense importància:
l'Esclusura, l'Eucaristia, l'Església.

Creia en totes les veritats essencials
de la fe cristiana, fora de la resurrecció.

Una evolució posterior em va fer trobar
un sentit a la resurrecció de Jesucrist,
però això no va canviar
gens ni mica l'ànim dels meus censors.

Passada la meva estupefacció,
vaig comprendre que ben poc importava
el què jo pogués pensar del Crist
i de la seva resurrecció;

El que importava era el què jo pensés
de la resurrecció dels humans,
de la mort dels humans.

La resurrecció del Crist importava poc:
allò que importava és la nostra resurrecció.

Ja podeu creure tot el que vulgueu
en Déu i en Jesucrist,
que si dubteu per poc que sigui
de la resurrecció de l'home,
no servirà de res: tot ho poseu en perill.

La meva posició
-afirmar la meva fe en Déu i en Jesucrist
tot expressant la meva impossibilitat
a creure en la resurrecció dels humans-
m'ha permès de retrobar la por
que la mort inspira
i la manera com condiciona
la pròpia fe cristiana.

Ignoro com n'és d'esfereidora la mort,
però no sé si pot ser molt més
que la por que inspira.

Crec que he tingut l'ocasió
(puc dir la sort?)

d'observar de quina manera el cristianisme
està condicionat per la por de la mort,
però també he tingut la bona sort
de retrobar cristians
per als quals la qüestió de la vida eterna
era secundària respecte al fet de
"conèixer Déu i aquell que ell ha enviat".

He tingut la sort de retrobar cristians que
tenien, ben segur,
una gran por de la mort
(jo també en tinc de gran por!),

però que de cap manera estaven disposats
a que aquesta por
els hi fes dir no importa què
sobre Déu i sobre l'home.

He tingut també la sort
de retrobar de no-creients que
s'interessaven
per allò que jo deia de Déu i de Jesucrist,
ja que, si es comprovava que tot això
no servia únicament
per a negociar pobrament la por de la mort,
aleshores potser valdria la pena
de considerar-ho
sense perdre al mateix temps
la seva dignitat d'home o de dona.

És necessari començar
a poder anar a l'altra vessant,
sojornar-hi i viure-hi,
ja que és allà
que d'ara en endavant hi serà la vida.

Per a que Déu hi pugui venir,
si hi ha Déu
i si ell és un Déu que ve.

Jacques Pohier

(1926 - 2007)

Dominic des de 1949 fins el 1989

Professor de teologia dogmàtica i moral, degà de la Facultat de Teologia que els dominics tenen prop de Paris (Saulchoir), membre del Comitè de Redacció de la revista *Concilium*, introduït en el psicoanàlisi.

Entre els seus escrits podem mencionar *Psychologie et Théologie* (1967), *Au nom du Père, recherches théologiques et psychanalytiques* (1972), *Le chretien, le plaisir et la sexualite* (1976), *Quand je dis Dieu* (1977), *Dieu fractures* (1985), *La Mort opportune* (1998), *La Mort opportune: Les Droits des vivants sur la fin de leur vie* (2004).

La publicació del seu llibre *Quand je dis Dieu* li va valer la condemna del Vaticà a no ensenyar, a no predicar, a no presidir l'Eucaristia. Era la primera condemna a un teòleg del regnat de Joan Pau II. És una bona garantia.

Des de 1984 a 1995 ha participat a *Association pour le droit de mourir dans la dignité* (ADMD) de la qual va ésser Secretari General, més tard President (1992-1995) i actualment administrador.

Aquestes reflexions de Jacques Pohier també es poden meditar a través de les pàgines de

SAN MANUEL, BUENO Y MÁRTIR

la novel·la de Don Miguel de Unamuno.

...y es que, reuniendo en el templo a todo el pueblo, hombres y mujeres, viejos y niños, unas mil personas, recitábamos al unísono, en una sola voz, el credo: «*Creo en Dios, Padre Todopoderoso, Criador del cielo y de la tierra...*», y lo que sigue. Y no era un coro, sino una sola voz, una voz simple y unida, fundidas todas en una y haciendo como una montaña, cuya cumbre, perdida a las veces en nubes, era don Manuel. Y al llegar a lo de «*creo en la resurrección de la carne y la vida perdurable*», la voz de don Manuel se zambullía, como en un lago, en la del pueblo todo y era que él se callaba.

Aquesta "meditació" la podeu continuar si,
tirant segles endarrera,
molts segles endarrera,
arribeu a les reflexions bíbliques
de Qohèlet del llibre de l'Eclesiastès,
que avui no repetiré
per no ferir sensibilitats humanes...
Si teniu una miqueta de paciència,
ja les escoltareu en el meu funeral.

(Eclesiastès 3, 18-27)